

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
SATISFACTION OF PEOPLE WITH MANAGEMENT PUBLIC FACILITIES OF CHAO
NUA TEMPLE DAMNOENSADUAK DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE

^[1]พระอุกฤษ อุทาน (เกตุแก้ว) PraUkrit Utano (Ketkaew)

^[2]พระราชสมุทรพรจิโรโสภณ PhraratSamutrawachirasophon

^[3]พระครูวิสุทธาจารย์นันทคุณ PhrakhruiWisudtanantakun

^{[1] [2] [3]}วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Ratchaburi Buddhist College,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: PraUkrit@hotmail.com

Article Received: July 31, 2024. Revised: December 25, 2024. Accepted: December 27, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน คือ ด้านการสร้างมาตรฐาน ด้านสะดวก ด้านสะอาด ด้านสง่างาม ด้านการสร้างวินัยตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ โดยจำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้านซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการ พบว่า การดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดศาสนสมบัติของวัดยังไม่เป็นระบบแก่พระภิกษุสามเณร ช่วงเวลาในการก่อสร้างไม่ค่อยมีความสอดคล้องกับฤดูกาล งบประมาณก่อสร้างไม่เพียงพอ การจัดทำวาระการรักษาความสะอาดเสนาสถานภายในวัดยังไม่เหมาะสม ขาดการตรวจสอบสิ่งสาธารณูปการของวัดให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ ไม่มีการจัดทำบัญชีสิ่งสาธารณูปการตามลำดับขนาด และความสำคัญ ทางคณะสงฆ์ของวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบาย 5 ส. ไม่มีการอบรมและขับเคลื่อนเท่าที่ควร พระสงฆ์ภายในวัดบางส่วนและประชาชนยังขาดการให้ความสำคัญกับการพัฒนาวัดที่สามารถเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้วยวิธี 5 ส เพื่อให้วัด และชุมชน เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ประชาชน, การจัดการงานสาธารณูปการ

ABSTRACT

This research aims to 1) study the level of public satisfaction towards the public utility management of Wat Chao Nuea, 2) study and compare opinions towards public satisfaction towards the public utility management of Wat Chao Nuea classified by personal factors, and 3) study problems, obstacles, and suggestions towards public satisfaction towards the public utility management. This research is a mixed-methods study using a quantitative research by applying a questionnaire with a sample of 375 people. Data were analyzed using research statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, and qualitative research by interviewing 9 key informants. Data were analyzed using content analysis. The research results found that 1) the level of public satisfaction towards the public utility management of Wat Chao Nuea, Damnoen Saduak District, Ratchaburi Province, overall, was at a high level. When considering each aspect, opinions were at a high level in all 5 aspects: standardization, convenience, cleanliness, tidiness, and discipline, respectively. 2) The results of the comparison of public satisfaction towards the public utility management of Wat Chao Nuea classified by gender, age, and occupation showed no difference in all aspects, which rejected the set hypothesis. And the sample groups with different educational levels had significantly different opinions at the statistical level of 0.05. 3) Problems, obstacles, and suggestions for public satisfaction with the management of public utilities found that the knowledge provision on the management of temple property was not systematic for monks and novices. The construction period was not consistent with the season. The construction budget was insufficient. The schedule for cleaning the temple was not appropriate. There was a lack of inspection of the temple's public utilities to ensure they were in usable condition. There was no accounting of public utilities in order of size and importance. The temple's monks and agencies involved in driving the 5S policy did not provide training and promotion as much as they should. Some monks in the temple and the public still lacked importance in developing the temple to be a center of learning with the 5S method so that the temple and the community would be orderly.

Keywords: Satisfaction, People, Public Works Management

บทนำ

วัดทางพระพุทธศาสนาเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนทั่วไป เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอด ศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ไปสู่ชุมชน หรือจะเรียกได้ว่า วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน จากอดีตวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน และเป็นสถานที่ที่พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้ใช้เป็นสถานศึกษาอบรม ให้มีความรู้ด้านวิชาชีพ ตำราแพทย์แผนไทย และศิลปกรรมแขนงต่างๆ วัดจึงเป็นศูนย์กลางการบริหารและการปกครอง รวมทั้งสถานที่บำเพ็ญบุญกุศล ตั้งแต่เกิดจนถึงตาย และเป็นสถานที่สงเคราะห์ทางจิตใจให้แก่ประชาชน ที่กล่าวว่า วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนนั้น หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในวัดนั้นจะเอื้อประโยชน์ให้แก่ชุมชนนั้นๆ และสมาชิกในชุมชนนั้นช่วยกันดูแลพัฒนาวัดให้เป็นระเบียบและให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง การจัดระเบียบหรือวางผังวัดให้ดูสวยงามก็โดยการแบ่งอาณาบริเวณของวัดออกเป็น 3 เขต คือ 1) เขตพุทธาวาส หมายถึง เขตที่มีการปลูกสร้างอาคารที่สำคัญดังต่อไปนี้ ได้แก่ อุโบสถ วิหาร เจดีย์ สถูป ศาลาการเปรียญ และสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา เป็นแดนที่สงบเรียบร้อย 2) เขตสังฆาวาส หมายถึง เขตที่อยู่อาศัยและจำพรรษาของพระภิกษุ อาคารที่พระภิกษุจำเป็นต้องใช้สอย ได้แก่ โรงครัว หอฉัน โรงเก็บพัสดุ โรงไฟฟ้า โรงประปา ศาลารับแขก 3) เขตสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง บริเวณที่ทางวัดกันไว้เพื่อสงเคราะห์แก่ประชาชน เช่น เป็นที่ตั้งโรงเรียน สถานพยาบาล สมาคมทางศาสนา โรงเรียนปริยัติธรรม ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ (สุภาพ สุปัญญานันท์, 2559)

การก่อสร้างและการบูรณปฏิสังขรณ์เป็นระเบียบบริหารการคณะสงฆ์ พระสังฆาธิการทุกรูปต้องมองเห็นความสำคัญการจัดทำแผนแม่บทการก่อสร้าง และรู้จักวิธีการบริหารงานสาธารณูปการ เป็นอย่างดีมีเทคนิคและวิธีการขอคำปรึกษากับหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้าง การบริหารจัดการงานสาธารณูปการที่ดีและต้องรู้จักวิธีการบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุและพัฒนาวัดให้สงบร่มรื่น เป็นศูนย์กลางพัฒนาของชุมชน จัดทำวัดให้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง ถึงกระนั้นก็ตามพระสงฆ์จะมีเพียงหน้าที่ในการทำนุบำรุงรักษาเพียงอย่างเดียวไม่ได้ต้องมีการอนุรักษ์ศาสนสถาน คือดูแลรักษาสถานในให้มั่นคงถาวรและเป็นการอนุรักษ์สถานแก่อนุชนรุ่นหลังได้ (พระเทพโสภณ (ประยูร ธมมจิตโต), 2556)

การสาธารณูปการ โดยรวมหมายถึง การพัฒนาวัดในด้านวัตถุทุกอย่างไม่เฉพาะแต่ศาสนสถานเท่านั้น หากรวมไปถึงการทำวัดให้สะอาด ร่มรื่น สะดวกสบาย การทำถนน ทางเดินในวัด และการตกแต่งวัดให้ดูสวยงามให้สบายตาแก่ผู้พบเห็น นอกจากนี้ การสาธารณูปการเป็นงานประจำของเจ้าอาวาสอย่างหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องทำ ทั้งนี้เพื่อสร้างสิ่งที่เป็น รักรักษาสิ่งที่มีอยู่แล้วไว้และซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรมให้คงสภาพไว้เพื่อประโยชน์แก่ชุมชนและพระสงฆ์ภายในวัด ในการนี้ให้รวมถึงการดูแลรักษาสถาปัตยกรรมของพระพุทธศาสนาที่เป็นสมบัติส่วนรวมของพระสงฆ์ มิใช่สมบัติส่วนตัวของผู้หนึ่งโดยเฉพาะ มีพระพุทธาณุญาตให้สงฆ์ช่วยกันดูแลรักษา เช่น ให้ตั้งพระภิกษุทำหน้าที่ดูแลรักษาวัสดุสิ่งของสงฆ์ ซึ่งเรียกว่า ภิกขาจาริก โดยเฉพาะ และเป็นกิจหนึ่งใน 6 ของกิจการของคณะสงฆ์ ซึ่งหมายถึง การก่อสร้างและการบูรณปฏิสังขรณ์ รวมถึงการสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิก การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา การยกวัดร้างเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา และการยกวัดราษฎร์ขึ้นเป็นพระอารามหลวงซึ่งในส่วนนี้จะมีเจ้าคณะปกครองในทุกระดับภายในแต่ละจังหวัดที่มีหน้าที่ในการดูส่วนนี้ ตั้งแต่เจ้าอาวาส เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะอำเภอฝ่ายสาธารณูปการ โดยใช้อำนาจการของเจ้าคณะอำเภอและรองเจ้าคณะจังหวัด โดยการอำนาจการของเจ้าคณะจังหวัดต้องมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ 1) ควบคุมการสาธารณูปการ 2) ส่งเสริมการสาธารณูปการ นอกจากนั้นพระสังฆาธิการที่ได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบยังมีภาระงานอื่นอีกที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณูปการอื่น (พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต), 2557)

เจ้าอาวาสจึงต้องมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการวัดในทุกๆ ด้าน โดยให้พระภิกษุสามเณรในวัดทุกรูปได้ศึกษาและปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกรมการศาสนา กล่าวว่า การบริหารวัดคือการปกครองบังคับบัญชากำกับดูแล แนะนำสั่งสอนภิกษุสงฆ์ สามเณร และฆราวาสผู้อยู่ในวัดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้อยู่ในศีลธรรมอันดี และดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ของวัดให้สำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพสูงสุด เจ้าอาวาสจึงต้องมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการ โดยให้พระภิกษุสามเณรในวัดทุกรูปได้ศึกษาและปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ปัญหาที่ทำให้การบริหารจัดการวัดขาดประสิทธิภาพ ก็คือ เจ้าอาวาสบางรูปบางท่านยังขาดทักษะในการบริหารจัดการวัด ไม่มีศักยภาพในการพัฒนาวัด ไม่มีความรู้เฉพาะด้าน เพียงพอ ในการสั่งสอนประชาชน เจ้าอาวาสบางวัดยังมีการปล่อยปะละเลยพระภิกษุ สามเณร ที่อยู่ในการปกครองให้ประพฤติปฏิบัติไปตามยถากรรม ไม่ได้รับการศึกษาอบรมพระธรรมวินัยอย่างเต็มที่ จึงส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัด (พระอภินิษฐ์ สิริปัญญา (อาจวิชัย), 2558) งานด้านการสาธารณูปการเป็นงานหนึ่งของเจ้าอาวาสในงาน 6 ด้าน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง การบูรณะซ่อมแซม ปฏิสังขรณ์ เสานาสนะภายในวัด รวมถึงการก่อสร้างวัด ขุดตั้งวัด ขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ซึ่งเป็นการสร้างถาวรวัตถุที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาซึ่งความศรัทธาแห่งพุทธบริษัท ดังจะเห็นโดยทั่วไปว่า การบริจาคทรัพย์ในพุทธศาสนานั้นส่วนมากจะบริจาคเพื่อการสร้างถาวรวัตถุ หรือไม่ก็เป็นบูรณปฏิสังขรณ์ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี นั้นได้ดำเนินการบริหารจัดการงานคณะสงฆ์ด้านสาธารณูปการไปในรูปแบบใดบ้าง ซึ่งในปัจจุบันการบริหารจัดการด้านดังกล่าวถือว่าได้อยู่แล้ว แต่หากได้พบปัญหาหรืออุปสรรคในบางประการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยอยู่นี้ ก็จะทำให้ทางคณะสงฆ์ได้ดำเนินการพัฒนาให้มีความเจริญยิ่งขึ้นต่อไป

จากประเด็นของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลเชิงวิชาการสำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และเป็นกรณีศึกษาการจัดการงานสาธารณูปการของวัดได้ด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชาชนในหมู่บ้านชาวเหนือ ซึ่งมีหมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5, หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 เป็นภูมิภูลานาที่ตั้งอยู่ระแวกวัด ประกอบกับวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยเจาะจงไปที่ประชาชนใน

หมู่บ้านที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,758 คน (สำนักงานทะเบียนราษฎร์ประจำเทศบาลตำบลบ้านไร่, 2565) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากระยะการ โดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (1973 อ้างใน ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2559) ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มพระสังฆาธิการ จำนวน 2 รูป กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและไวยาวัจกร จำนวน 2 คน กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน และกลุ่มนักวิชาการทางการจัดการเชิงพุทธ จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ 1) ศึกษาหลักการและทฤษฎี โดยศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สร้างแบบสอบถาม 3) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านด้านเนื้อหาสาระ รูปแบบและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีผลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 4) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.845 5) นำแบบสอบถามไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออก ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

3.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ 2) ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี 3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนำมาวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติอนุมาน ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการสร้างมาตรฐาน ด้านสะดวก ด้านสะอาด ด้านสวยงาม ด้านการสร้างวินัยตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ในภาพรวม

ด้าน	ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านสวยงาม	4.18	0.44	มาก
2	ด้านสะดวก	4.24	0.49	มาก
3	ด้านสะอาด	4.20	0.54	มาก
4	ด้านการสร้างมาตรฐาน	4.24	0.48	มาก
5	ด้านการสร้างวินัย	4.08	0.52	มาก
ภาพรวม		4.19	0.40	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานการวิจัย พบว่า

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

3.1 ปัญหา และอุปสรรค ต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า 1) การดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดศาสนสมบัติของวัดยังไม่เป็นระบบแก่พระภิกษุสามเณร 2) ช่วงเวลาในการก่อสร้างไม่ค่อยมีความสอดคล้องกับฤดูกาล งบประมาณก่อสร้างไม่เพียงพอ 3) การจัดทำวาระการรักษาความสะอาดเสนาสนะภายในวัดยังไม่เหมาะสม 4) ขาดการตรวจสอบสิ่งสาธารณูปการของวัดให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ ไม่มีการจัดทำบัญชีสิ่งสาธารณูปการตามลำดับขนาด และความสำคัญ 5) ทางคณะสงฆ์ของวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบาย 5 ส. ไม่มีการอบรมและขับเคลื่อนเท่าที่ควร พระสงฆ์ภายในวัดบางส่วนและประชาชนยังขาดการให้ความสำคัญกับการพัฒนาวัดที่สามารถเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้วยวิธี 5 ส เพื่อให้วัด และชุมชน เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

3.2 ข้อเสนอแนะต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า 1) จัดให้มีการจัดผังวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ควรดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดศาสนสมบัติของวัด สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของพระสงฆ์ให้เป็นผู้นำทางด้านธรรมอย่างเป็นระบบ 2) ตั้งคณะกรรมการมาควบคุมดูแลการก่อสร้างวางแผนในการก่อสร้างให้เสร็จก่อนเข้าหน้าฝนและจัดหางบประมาณก่อนที่จะสร้าง 3) การจัดทำวาระการรักษาความสะอาดเสนาสนะภายในวัด พัฒนาวัดทางด้านกายภาพ ให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ 4) หมั่นตรวจสอบสิ่งสาธารณูปการอยู่เสมอ จัดทำบัญชีสิ่งสาธารณูปการตามลำดับขนาด และความสำคัญ ก่อสร้างสิ่งสาธารณูปการที่ขาดเหลือให้เพิ่มขึ้นตามความสำคัญ 5) มีการอบรมจากทางคณะสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบาย 5 ส. พระสงฆ์และประชาชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้วยวิธี 5 ส เพื่อให้วัด และชุมชน เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายดังนี้

1. ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า วัดมีการจัดการพื้นที่ ในบริเวณวัด ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย การจัด เจ้าหน้าที่/พระสงฆ์ ทำหน้าที่คอยดูแล ระบบงานสาธารณูปการภายในวัด ซ่อมแซมบำรุง เสนาสนะที่ชำรุด หตุโศรรม ให้อยู่ในสภาพดี มีการจัดสรรในด้านอาคารสถานที่ ได้อย่างเหมาะสม เป็นสัดส่วน มีความเรียบร้อย เพียงพอต่อการรองรับประชาชนที่มาทำบุญภายในวัด ความมุ่งหมายของสาธารณูปการก็เพื่อบำรุงรักษาวัดและส่งเสริมสร้างวัดให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนหรือสังคมผู้เป็นเจ้าของวัดนั้นให้วัฒนาสถาพรสืบไป การบริหารกิจการคณะสงฆ์และพระศาสนา ในด้าน

สาธารณูปการของวัดในปัจจุบัน แบ่งได้ 3 เรื่อง คือ การก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะ การพัฒนาวัด และการดูแลรักษาจัดการ ศาสนสมบัติของวัด สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์เจริญ คุเวสโก (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการศาสนสมบัติของพระสังฆาธิการในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยที่โรงเรียนกับชุมชนต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ประสานงาน บ้าน วัด โรงเรียน คือ สามประสานร่วมกันในลักษณะกัลยาณมิตร อย่างยั่งยืนได้ ทั้งนี้ ในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึงวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน ควรมีการวิเคราะห์สังเคราะห์ปัญหาของชุมชน มีการวางแผนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต กำหนดกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมและการประเมินผลกิจกรรม จัดขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วม และให้ความสำคัญโดยใช้ชุมชน เป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูเวฬุวันพัฒนาทร (ชัยวัฒน์ ชุตินธโร) (2556) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานสาธารณูปการของพระสังฆาธิการ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะ พระสังฆาธิการและพระสงฆ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอภินิษฐ์ สิริบุญโญ (อาจวิชัย) (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการด้านสาธารณูปการของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า พระภิกษุมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการด้านสาธารณูปการของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ละด้าน พบว่า พระภิกษุมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์เอก ชินวิโส (เฉยประทุม) (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างสาธารณูปการวัดในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบึงปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านรูปแบบพิธีการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านความเชื่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น วัดจัดตั้งโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ และการจัดการศึกษาสงเคราะห์ที่เป็นหน้าที่ของพระสงฆ์ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยการศึกษาสงเคราะห์เป็นการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เด็กและเยาวชนของชาติทั้งด้านการศึกษาการอบรมศึกษาการให้ที่อยู่อาศัยและอาหารทำให้เด็กๆ มีความอบอุ่นและมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ พระสงฆ์จึงเป็นผู้ที่ให้การจัดการศึกษากับเด็กและเยาวชนเพื่อให้เด็กๆ และเยาวชนเหล่านี้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้ที่พร้อมด้วยศีลธรรมและเป็นคนดีของสังคม สร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตบางบอนของพระสงฆ์วัดนิมิตสาราม กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีผลอภิปรายดังนี้ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตบางบอนของพระสงฆ์วัดนิมิตสาราม กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุที่ พระสงฆ์ในเขตอำเภอดำเนินสะดวกให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนที่มุ่งสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยทุกระดับภูมิปัญญา ทุกสาขาอาชีพ ด้วยความเมตตาแก่เวไนยสัตว์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด plugged สำนึกให้ประชาชน มีจิตอาสา และส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ส่งเสริม สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าอย่างยั่งยืน และต่อต้านการทำลายสิ่งแวดล้อม ในชุมชน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมในชุมชนให้น่าอยู่อาศัยมากยิ่งขึ้น มีการจัดกิจกรรม เนื่องในวันสำคัญต่างๆ สอดแทรกศีลธรรม

เพื่อสร้างความเจริญงอกงามในวิถีชีวิต จัดให้วัด เป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บ อนุรักษ์ โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ เผยแพร่ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี ดังนั้นปัจจัยส่วนบุคคลหลายๆ ด้าน จึงส่งผลให้เกิดความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับที่ พระสมุห์อนุรักษ์ ชีรสกโก (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาวัดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสมุทรสาคร” ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล โดยภาพรวม ประชาชนที่มีเพศและจำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยววัด ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวัดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ปัญหาส่วนใหญ่ในการพัฒนาวัด คือ ปัญหาเกี่ยวกับความสะอาด ขยะมูลฝอย มูลสุนัข มูลนกห้องน้ำห้องสุขาไม่ค่อยสะอาด มีต้นไม้เล็กไม่ค่อยร่มรื่น เจ้าหน้าที่ของทางวัดที่ทำความสะอาด หรือทำงานในจุดต่างๆ มีน้อย ทั้งยังแต่งกายไม่ค่อยสุภาพ และปัญหาในเรื่องของกิจกรรมในวัดซึ่งมีการประชาสัมพันธ์น้อย จัดไม่ตรงกับวันหยุด จึงทำให้ไม่ทราบเรื่องและไม่สะดวกในการมาร่วมกิจกรรมข้อเสนอแนะในการพัฒนาวัดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดและเจ้าหน้าที่ประจำในจุดต่างๆ ให้มากขึ้น และแต่งกายให้เรียบร้อย ในเรื่องการพัฒนาศาสนสถาน หากมีการสร้างใหม่ควรมีการคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก มีการวางผังใหม่ให้ดี มีการปลูกต้นไม้ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความร่มรื่นและเป็นการทำให้ภูมิทัศน์ของวัดสวยงาม นำรณรงค์การจัดกิจกรรมต่างๆ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และมีการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ของวัดให้สมบูรณ์เพราะหากวัดมีความพร้อมในการรองรับประชาชนที่มาวัดแล้ว ย่อมทำให้ประชาชนมาวัดแล้วเกิดศรัทธา เกิดความยินดี เกิดความสุขใจ มาทำบุญ ทำกุศลต่างๆ พร้อมทั้งการมาพักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงพุทธได้ ซึ่งแตกต่างกับที่ ธิติ พึ่งเพียร (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนเทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง” ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนตำบลโพสะอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำแนกตัวแปรต้นพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังต่อไปนี้ กลุ่มตัวอย่างมีเพศต่างกัน มีความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวม และด้านการศึกษาต่อเนื่อง และด้านการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวม และด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวมแตกต่างกัน

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า การจัดการงานสาธารณูปการของวัด วัดจะต้องมีพระสงฆ์หรือพระภิกษุเป็นผู้นำ และให้ความรู้ต่างๆ แก่พุทธศาสนิกชนในการร่วมกันสร้างงานสาธารณูปการวัดและมีพุทธศาสนิกชนเป็นกำลังช่วยในการ บริจาคทรัพย์และแรงงานซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางและวัดได้พัฒนาทางด้านจิตใจ ในการอบรมขัดเกลา สร้างความสามัคคีในชุมชน และพัฒนาด้านวัตถุเพื่ออำนวยความสะดวกแก่พระสงฆ์และคฤหัสถ์ ในการใช้สอยประโยชน์ศาสนสถานต่างๆ ร่วมกันด้วย

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยคือ แนวทางการพัฒนาการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอ ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี สรุปลงภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

จากภาพที่ 1 อธิบายว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนืออำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ดังนี้

1. ด้านสะสาง การพัฒนาการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยการจัดให้มีการจัดผังวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ควรดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดศาสนสมบัติของวัด สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของพระสงฆ์ให้เป็นผู้นำทางด้านธรรมอย่างเป็นระบบ
2. ด้านสะดวก การพัฒนาการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ตั้งคณะกรรมการมาควบคุมดูแลการก่อสร้างวางแผนในการก่อสร้างให้เสร็จก่อนเข้าหน้าฝนและจัดหางบประมาณก่อนที่จะสร้าง
3. ด้านสะอาด การพัฒนาการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ด้วยการจัดทำวาระการรักษาความสะอาดเสนาสนะภายในวัด พัฒนาวัดทางด้านกายภาพให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ

4. ด้านการสร้างมาตรฐาน การพัฒนาการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี หมั่นตรวจสอบสิ่งสาธารณูปการอยู่เสมอ จัดทำบัญชีสิ่งสาธารณูปการตามลำดับขนาดและความสำคัญ ก่อสร้างสิ่งสาธารณูปการที่ขาดเหลือให้เพิ่มขึ้นตามความสำคัญ

5. ด้านการสร้างวินัย การพัฒนาการจัดการงานสาธารณูปการของวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มีการอบรมจากทางคณะสงฆ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบาย 5 ส. พระสงฆ์และประชาชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้วยวิธี 5 ส เพื่อให้วัด และชุมชน เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ควรนำผลของการวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการสาธารณูปการในวัดชาวเหนือ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
 - 1.2 ควรนำปัญหาที่ได้จากการวิจัยนี้มาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังมีปัญหอยู่ โดยให้ทุกภาคส่วน ในชุมชนเขตวัดชาวเหนือ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา
 - 1.3 ควรมีการปรับปรุงกลยุทธ์และบูรณาการ การบริหารจัดการด้านสาธารณูปการในวัดชาวเหนือ ให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัดชาวเหนือ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
 - 2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาวัดเพื่อให้ตรงกับวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณี

เอกสารอ้างอิง

- คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2554). **สถิติเบื้องต้นและการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูเวฬุวันพัฒนาร (ชัยวัฒน์ ชุตินธโร). (2556). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานสาธารณูปการของพระสังฆาธิการ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพโสภณ (ประยูร ธมมจิตโต). (2556). **พระสังฆาธิการที่พึงประสงค์**. กรุงเทพมหานคร: วัดประยุรวงศาวาส.
- พระสมุห์เจริญ คเวสโก. (2554). **การบริหารจัดการศาสนสมบัติของพระสังฆาธิการในจังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์เอก ชินวิโส (เฉลยประทุม). (2554). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างสาธารณูปการ : กรณีศึกษาวัดในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระเอกนิษฐ์ สิริปณฺโญ (อาจวิชัย). (2555). การบริหารจัดการสาธารณูปการของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเอกนิษฐ์ สิริปณฺโญ (อาจวิชัย). (2558). การบริหารจัดการด้านสาธารณูปการของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2559). การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ : หลักการวิธีปฏิบัติ สถิติและคอมพิวเตอร์. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานทะเบียนราษฎรประจำเทศบาลตำบลบ้านไร่. (2565). สถิติจำนวนประชากรในหมู่บ้านชาวเหนือตำบลบ้านไร่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ประจำปี 2565. ราชบุรี: เทศบาลตำบลบ้านไร่.
- สุภาพ สุปัญญาจันทร์. (2559). โครงการเมรุปลอดมลพิษ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistic: An Introducting Analysis*. 3rd ed. New York: Harper and Row.